

datovanie a charakteristiku pohybov na presunových zónach v kryštaliniku sz. Škótska na základe distribúcie K a Ar v sludách rôznych veľkostí. Ďalšie dva príklady (Iberská zóna a Malé Karpaty) poukázali na možnosti datovania prešmykových zón na základe údajov o izotopových pomeroch K-Ar (a Rb-Sr) v mineráloch tvorených pri mylonitizácii. Posledný príklad charakterizoval vzťahy medzi fluidnými režimami, štruktúrami a deformačnými mechanizmami počas tektonických pohybov v helvétskych Alpách na základe štúdia stabilných izotopov O a C.

L. Rozložník: Význam primárnej foliácie pre štruktúrnu analýzu

Význam primárnej foliácie pre štruktúrnu analýzu sčasti aj pre petrogenézu sa demonštroval na príklade zvrásnenej vložky amfibolitu v migmatitoch Nízkych Tatier, polôh kryštalických vápencov v rulovo-amfibolitovom telese rakoveckej skupiny pri Dobšinej a na príklade bazálnej plochy dobšinskej a kropašskej skupiny v Rudňanoch.

Z príkladov vyplynulo, že primárna foliácia, najmä ak je aj stratigraficky dobre datovaná, môže byť dôležitým informátorom napomáhajúcim rekonštruovať deformačné a geologické procesy.

T. Sasvári: Kinematika vývoja žilných štruktúr sv. časti Spišsko-gemerského rudohoria

Výsledky štruktúrno-ložiskového výskumu na ložiskách Rudňany a Slovinky ukazujú, že mineralizované štruktúry kopírujú len v hrubých rysoch smery anizotropie horninového prostredia, dané heteroaxiálnou vrásovou a klivážovou stavbou. Neúplné a veľmi slabé využívanie starších tektonických štruktúr mineralizovanými žilami umožňuje predpokladať predmineralizačný vývoj na seba naväzujúcich štruktúr najmenej v dvoch etapách, s kinematicky odlišnými štruktúrnymi plánmi. Druhá, posledná etapa predmineralizačného vývoja bola usmerňovaná pod vplyvom regionálneho jednoosového tlaku sz.—jv. smeru, ktorý podmienil tvorbu sperených štruktúr systémov „R“ (SZZ—JJV), „R“ (SSZ—JJV), „P_R“ (SVV—JZZ) a „L_R“ (V—Z), ktoré sú svojou genézou funkčne závislé od strižných zón smeru V—Z zvýraznených paleoalpínskymi a mezoalpínskymi deformačnými procesmi.

J. Slavkovský: Štruktúrna analýza betliarskeho granitoidného telesa a jeho bezprostredného plášťa

Betliarske granitoidné teleso vystupuje na povrch v južnej časti zložitého brachyantiklinória gemerika JZ od Volovca, kde je erózióne narezané Červeným a Palušovským potokom. Od dediny Betliar je tento výskyt vzdialený asi 4 km ssv. smerom. Jeho bezprostredný plášť tvoria metaryolitové tufy a tufity, ktoré spolu s fylitmi na SV—JZ patria gelnickej skupine. Pri geologickom mapovaní bolo možné kartograficky vymedziť iba tri petrografické typy granitoidných hornín, ktoré majú aj vlastnú štruktúrnu pozíciu, a to: 1. žulový porfýr, 2. kontaminovanú silne bridličnatú horninu s výrastlicami kremeňa a postihnutú silnou turmalinizáciou, 3. žulú stredne až jemnozrnnú, dvojsludovú, s prechodom do aplitickej fácie.

Tektonický inventár jednotlivých typov granitoidného

telesa vyhodnotený pomocou tektonogramov a kontúrových diagramov poukazuje na určité prejavy kupolovitej stavby granitoidného telesa, ktoré sa ale vplyvom ďalšieho disjunkčného porušenia dá pomerne ťažko dešifrovať. Výsledky štruktúrnej analýzy bezprostredného plášťa však uvedenú interpretáciu potvrdzujú a do určitej miery detailizujú. Možno konštatovať, že orientácia štruktúrnych prvkov v granitoidnom telese a v plášti je v hrubých rysoch analogická, a teda ich štruktúrna symetria bola kontrolovaná rovnakým štruktúrnym plánom. Takéto stavby granitoidných telies môžu vznikáť buď kopírovaním staršej stavby plášťa (hlavne pri granitizácii), alebo vznikajú pri spoločnom procese štruktúrneho formovania. Záverom poznamenávame, že granitoidné teleso je na okrajoch postihnuté zlomovou tektonikou epitektonického charakteru, ktoré spolu so sprievodnými systémami menšieho rozsahu značne porušujú kupolovitú stavbu, ale poukazujú tiež na poznatok, že prienik granitoidných telies — hornín v tejto oblasti nebol výsledkom jedného aktu, ale minimálne dvoch. Produktom druhého aktu sú relatívne mladšie žuly stredno- až jemnozrnné s prechodom do aplitickej fácie, ktoré tvoria s metaryolitovými tufmi výrazné kontakty.

L. Snopko: Drobnotektonické a litologické štruktúry v strednej časti gelnickej skupiny (Mníšek—Smolník)

V centrálnej časti gelnickej skupiny bola definovaná veľká výrazná klenbovitá štruktúra smeru V—Z. Jej existencia je doložená drobnolitologickými štruktúrami, ako i palinologickými výsledkami. Jadro štruktúry tvoria jemné pelitické sedimenty súvrstvia Bystrého potoka; krídla štruktúry tvoria sedimenty drnavského súvrstvia.

Pre oblasť Smolníka je typický výskyt zlomov označených ako rotemberský zlomový systém. Je to viac zlomov smeru SV—JZ overených v banských dielach pri Smolníku (Ilavský). Na povrchu vystupujú ako smolnícky zlomový systém prechádzajúci transverzálne cez celé gemerikum. Podľa toho systému zlomov je západná časť územia vysoko zodvihnutá, východná časť pravidelne stupňovite poklesáva. V poklesnutej časti sa zachovali sedimenty štóškeho súvrstvia, mladopaleozoické sedimenty i mezozoické sedimenty ležiace v širokom okolí Štósu. Vo východnej časti gelnickej skupiny sa uchovala výrazná vejárovitá štruktúra, ležiaca južne od osi klenbovitej štruktúry. Pre os klenbovitej štruktúry a os vejárovitej štruktúry je typické, že spolu nesúvisia. Vejárovitá štruktúra je mladšia a jej stavba je naložená na staršiu štruktúru (starohercyńska a mladohercyńska štruktúra).

Pre celú oblasť je typická bloková stavba vytvorená henclovským zlomovým systémom. Jeho smer SZ—JV je kolmý na predošlý systém. Vytvára hrastovú stavbu. Keďže zrudnenie je zachované len vo východnom bloku gelnickej skupiny, uvedená hrastová stavba spôsobuje nerovnomerné odkrytie úroveň rudnej zonálnosti v širšom okolí Smolníka, a tak poskytuje kľúč na riešenie zložitých tektonických i rudných pomerov tejto časti.

R. Mock: Pieninské bradlové pásmo — významná transformná zóna v Karpatoch

Autor aplikoval základné princípy platňovej tektoniky

Pokračovanie na s. 538